

SläktKuriren

Nr 25. Årgång 46 (1/2010). Utg. dag ca 28/7 2010.
Sporadiskt utgiven sedan 1965.

Släktföreningen fyller 85 år 2010

*Enighet ger styrka, besestrar hindren och vinner ändamålet (förklaring se fotnot *)*

Informationsblad för ERNBERG-EHRENBERGSKA SLÄKTFÖRENINGEN

Chefredaktör: Ingemar Ernberg, tillika utgivare. Medarbetare Jonas Hök, Jan Ernberg. Red:s adress: I. Ernberg, Smultrongränd 18, 18245 Enebyberg. Tel: 08/7688825. Fax: 08/7688825.

Årets slotts-släkt-picknick Sturehofs slott Lördag 28/8 2010

Samling i slottsparken kl 12.30; för detaljer se sid 2
För upplysningar kontakta Jan Ernberg, tel 08/7580892,
jan.ernberg@home.se

*I övrigt i detta nummer: TEMA EMIGRANTER. Om årets PickNick vid Sturehofs slott s 2 (JE); Nytt om Gustafvas förfäder s 3; Mer om "Ehrenbergs" obelisk på Slottsbacken s 5; Mrs Anna Ernberg besöker sitt hemland s. 6; Down under – Karin Ernberg om att bo i Australien s 8; Förra årets slottsträff med tipsfrågor s 11; Ernberg-Ehrenberg vid Blekingska nationen s. 13; Viktor Peterson Hantverkargård I Karlskrona s 15; **BETALA MEDLEMSAVGIFT 2010** s 21*

Hemsidan uppdateras kontinuerligt:

<http://www.ernberg.info/>

Information, historia, bilder och mycket annat.

Skicka ev. synpunkter och förslag till Johan Ernberg <ernberg@ties.itu.int>

Till Dig som inte försett oss med E-postadress – eller bytt

Tacksamma om Ni ville skicka ett mail till jan.ernberg@home.se, för att vi skall kunna skicka meddelanden och Släktkuriren via mail. Vi kommer inte att lägga ut Din adress på nätet. /Med vänliga hälsningar Jan Ernberg /Ordförande

*"Bevingat ord" myntat av farbror Gustaf i samband med invigningen av Carlskrona-Wexjö Jernväg 1874. Tack vare sin okuvliga energi och även med stor personlig ekonomisk insats genomdrev farbror Gustaf förslaget, och i början av augusti månad 1874 invigdes järnvägen av Konung Oscar II, som för ändamålet gästade staden. Invigningsdagen firades på kvällen med illumination i staden. Samtliga fönster å fasaden till farbror Gustafs stora, mitt emot norra delen av Hoglands park belägna fastighet voro då upplysta medelst till färgen granatgnistrande röda lampor, varigenom man där kunde avläsa följande tänkvärda inskription /med antalet bokstäver precis motsvarande fönsterrutorna i fasaden: "**Enighet ger styrka, besestrar hindren och vinner ändamålet**". Arrangemanget hade god effekt och en stor skara människor skockades utanför byggnaden för att betrakta skådespelet. Säkert var det en stor och lycklig dag för upphovsmannen.

Välkommen till årets slotts-picknick

Vi samlas i år på Sturehofs slott den 28/8 kl 12.30. för sedvanlig picknick med frågesport och boulemästerskap. Anmäl till Jan Ernberg (jan.ernberg@home.se eller 08/7580892) om Du vill vara med på en visning av slottet. Visningen kostar ca 80 kr beroende på hur många som anmäler sig.

Sturehofs slott

Ursprungligen hette gården Averhulta. Namnet Sturehof bär den sannolikt efter den äldste kände ägaren, Svante Stenson Sture som dödades av Erik den XIV i samband med Sturemorden på Uppsala Slott 1567. Han och ättlingarna ägde gården i mer än ett halvsekel. Gården köptes 1778 av Gustaf III:s skicklige finansminister friherre Johan Liljencrantz. Det fanns då bara två flyglar på gården. Den nye ägaren var en mycket förmögen man och eftersom han var relativt nyadlad, ville han gärna imponera lite extra på sin omgivning och anlätade därför tidens mest kände arkitekt Carl Fredrik Adelcrantz att rita ett nytt säteshus. Johan Liljencrantz ägde Mariebergfabriken som han lät leverera samtliga kakelugnar till sin nya gård.

Hitta till Sturehofs slott

20 min. från Stockholms city **Från Sthlm med bil:** åk E4 mot Södertälje. Efter Hallundaavfarten åk mot Tumba/Alby, åk sedan direkt till vänster mot Södertälje. Följ gamla "riksettan" förbi Botkyrka kyrka, följ skyltar till Sturehofs Slott. **Från Sthlm kommunalt:** Ta tunnelbanan till Hallunda/Norsborg sedan buss 708 till gamla Norsborg. Sedan promenad ca 3 km.

Nytt om Gustafvas förfäder

Av Jan Ernberg

Via mailkontakt med USA här jag fått klarhet i hur Gustafvas pappas (Ingemar) syster Annas släkt har utvecklats, *se nedan*.

Per **Ingemarsson**. Föddes och bodde på Persatorp till 1749-50 då de flyttade till Ernhyltan. Ägare av 1/8 mantal av Ernhyltan Född 1696-11-02. Död 1770-09-11 i Ryssby Ernhyltan.

Persatorp

Ernhyltan

Gift 1734-10-11 med (He)lena Sebastiadotter **Kasteman**. Född 1710-11-09. Död 1807-11-28. Begravd 1807-12-06 i Bäcks skattegård. Uppvuxen i Ronneby. Tjänade före äktenskapet hos ryttmästare Carl Ridderborg på Sunnerå vid södra änden av Ryssbysjön.

Bäcks skattegård

Sunnerå herrgård

Per hade 3 barn: **Carl** som kallade sig Ehrenberg vid bouppteckningen efter Per, och **Anna** som flyttade till Bäcks Skattegård tog hand om modern Helena Kasteman efter Pers död. Hos Anna bodde Helena Kasteman de sista åren av sitt liv hon dog 1807 28/11 97 år gammal.

Samt **Ingemar** Persson, Gustafvas pappa, Född 1748-01-28 i Persatorp. Död 1844-09-28 i Stockholm. Ingemar flyttade senast 1776 från Ernhyta till Karlskrona. Ingemar Ehrenberg arbetade 1799 i Stockholm vid resandet av obeliskerna vid Slottsbacken. Fick för detta medaljen "Illis quorum meruere labores" år 1800 (åt dem vilkas verksamhet gjort dem därav förtjänta). Ingemar Peterson bytte namn till Ehrenberg, troligen när han flyttade från Ernhytan. Gift 1:o 1775-11-04 i Karlskrona med Elin **Andersdotter**. Född 1747-02-23 i Appelås Kristianopels församling. Död 1798-05-28.

Barn:

Helena Maria **Ehrenberg**. Född 1777-10-09. Gift 1811-05-18 med **Rydell**. Spinnmästare. Verksam i Norrköping

Petter **Ehrenberg**. Bälgmakargesäll. Född 1781-01-30. Död 1804-04-18 i Karlskrona.

Petronella **Ehrenberg**. Född 1781-01-30. Död 1781-06-21.

Gustav **Ehrenberg**. Fältväbel. Född 1783-04-04. Död 1809-08-28 i Ratan, Stupad

Gustafva **Ehrenberg**. Född 1785-06-13 i Karlskrona. Död 1865-01-02 i Karlskrona

Ingemar Ehrenberg flyttade 1801 från Karlskrona till Norrköping där han kallas byggmästare 1803-05, spinnmästare 1806-08. Flyttade 1812 till Stockholm kallas Johan. Ingemar Ehrenberg gifte om sig med Margareta Catharina **Almquist** och arbetade som vaktmästare vid Sjöassuranskompaniet.

Ingemars syster, Anna som alltså bodde på Bäckes Skattegård, fick en son:

Johan, Johannes **Ernberg**. Född 1776-05-12 i Ryssby. Död 1830-07-27 Kallas Ernberg i husförhörslängderna från Kånna socken 1805-1810. Gift med Stina **Bengtsdotter**. Född 1785 i Kånna. Död 1823-10-20.

Och här kommer utvandrarerna till Amerika, som vi ej tidigare har känt till.

Barn:

1. Bengt **Ehrenberg**. Född 1802-02-14 i Bäck skattegård, Kånna socken. Död 1884-09-17 i Minnesota, USA. Begravd 1884 i Afton Mound Prairie Cemetery. Gift med Beata **Anders**. Född 1822-11-11 i Kånna kronobergs län. Död 1885-03-18 i Afton Minnesota. Begravd 1885 i Afton Mound Prairie Cemetery.

Barn:

Johannes **Ehrenberg**. Född 1842-09-09.

Marie (Mary) G **Ehrenberg**. Född 1845-04-30. Död 1872-09-20 i Woodbury, Minnesota.

Swansbor Charlotte **Ehrenberg**. Född 1849-12-03.

Carl (Charles) August **Ehrenberg**. Född 1853-03-15. Död 1869-10-23.

Jennie **Ehrenberg**. Född 1860-09-09 i Afton Minnesota. Död 1943 i Afton Minnesota

2. Lina, Kajsastina, Kita **Johannesdotter Ehrenberg**. Född 1816-03-02 i Bäcks skattegård, Kånna socken.. Död 1891-05-03 i Minnesota, USA. Begravd 1891-05-06 i Minnesota, USA.
Gift 1839-03-23 med Eric Gustaf **Berg**. Skomakare. Född 1839-04-03 i Hamneda, Elinge Norregård. Död 1887-06-27 i Minnesota. Begravd 1887-06-30 i Evergreen Cemetery Afton Minnesota USA. Emigrerade till USA Afton, Minnesota 1879.

Barn:

Christina **Berglund**. Född 1840-01-09 i Kronoberg Ljungby Småland. Död 1917-05-05 i Woodbury Minnesota.

Eva **Berglund**. Född 1841-01-04 i Ljungby. Död 1841-12-04 i Ljungby .

Johan G. **Berglund**. Född 1843-01-17 i Ljungby.

Charles Gustaf **Berglund**. Född 1850-10-04 i Monoberg. Död 1941-02-21 i Afton Minnesota USA.

Lizzie **Berglund**. Född 1863-10-20 i Ljungby. Död 1936-06-17 i Chicago, MN.

Ehrenbergskt minnesmärke i Stockholm

Av Jan Ernberg & Bengt Ehrenberg

Obeliscen i Stockholm utanför Stockholms slott på Slottsbacken är 22 meter hög inklusive sockeln på 5 meter.

Obeliscen är ritad av Jean-Louis Desprez. Den restes/uppfördes av major mechanicus Jonas Lidströmer (1755-1808) under åren 1798-1800. Jonas Lidströmer (före adlandet 1800 *Lidström*), född 1755 på Lagfors bruk, Ljustorps socken, Medelpad, död 27 januari 1808 i Stockholm, var en svensk mekaniker och byggmästare. Lidström blev 1771 student i Uppsala, 1780 auskultant i Bergskollegium och följde 1781 Fredrik Henrik af Chapman till Karlskrona. Som medhjälpare för uppförandet av Obeliscen tog Jonas med sig Ingemar Ehrenberg. För denna insats blev han adlad, samtidigt som hans medarbetare Ingemar Ehrenberg mottog medaljen *Illis Quorum*.

Obeliscen bär en inskription på latin och svenska:

GUSTAVUS IV ADOLPHUS TRADIDIT MDCCCXIX

Bengt Ehrenberg berättar om Ingemar Ehrenbergs insats vid uppsättandet av Obeliscen vid det senaste släktmötet

Den svenska texten säger:

Gustaf III beslöt efter återvunnen fred 1790 Gustaf IV Adolph uppreste 1799 detta minne af Stockholms borgerskaps trohet och nit under kriget.

Historia: Kung Gustav III ville visa sin tacksamhet för borgerskapets vakthållning under ryska kriget 1788 – 1790 genom att uppföra en obelisk av svenska bergarter, förädlade av svenska händer enligt en kunglig proposition 1792. Obeliskens byggdes till en början bakom Koppartälten i Hagaparken som en fullskalemmodell och blev sedan flyttad till en klippa vid Frescati. Beställaren var Gustav III:s gode vän, Gustaf Mauritz Armfelt, som uppförde sin nya villa på östra sidan av Brunnsviken (se Villa Frescati). Det blev en obelisk i trä men överdelen har numera ruttnat bort, bara fundamentet av gråsten finns kvar.^[1]

Obeliskens på Slottsbacken är uppbyggd av ett flertal separata block med släthuggna, svagt avkonande sidor. Det översta blocket har en pyramidion med sidor med cirka 60°:s lutning. Det är värt att notera att på obeliskens finns Gustav IV Adolfs namn, vilket inte står att läsa på något annat offentligt minnesmärke i Stockholm. När Gustav Adolf var avsatt utplånade man nämligen överallt hans namn där det fanns på offentliga platser, men på obeliskens lämnades det orört.

Efter kungens död uppfyllde Gustav IV Adolf faderns löfte, dock först sex år senare då man lade grunden för minnesvården. Den 3 oktober 1800 avtäckte han obeliskens och överlämnade den till borgerskapet.(från Wikipedia).

Detta är en komplettering till tidigare presentation i Släktkuriren återgivet också i Släktboken (2004).

Mrs Anna Ernberg besöker hemlandet efter 33 år

Redigerat av Ingemar Ernberg

I Släktkuriren nr 22, 2007 skrev vi om "Otto H. Ernberg - uppskattad affärsman i Indiana". Vi nämnde då att hans mor, Anna Ernberg (f. Sjöden, 1874 - 1940), byggde upp en omfattande textilundervisning i Berea, Kentucky och blev en auktoritet på "konstvävnad", samt att vi lo-vade återkomma till henne.

Nu återger vi en intervju med henne i samband med hennes besök i Sverige kring 1931-32, från Stockholms-Tidningen. Anna hade varit gift med Hjalmar Ernberg (1852 – 1931), yngste son till Robert Pettersson i Karlskrona (Johan och Gustavas äldste son). Hjalmar emigrerade med sin familj till USA kring 1900, med hustrun Anna och sönerna Otto (Hjalmar) och Axel (Robert). Hennes besök i fosterlandet hade säkert att göra med maken Hjalmars plötsliga bortgång i samband med ett Sverige-besök 1931. Familjen var bosatt i Berea, Kentucky, där sönerna studerade och modern var lärarinna.

“HEDERSÖVERSTE FRÅN USA BERÄTTAR: Jag, en svensk emigrant, gör amerikarna mer amerikanska.

- Det är inte utan att jag tycker det är rätt skönt att den här dagen är över, säger fru Anna Ernberg från USA, berömd konstvävnadsexpert, lärarinna vid ett college i Kentucky, där hon fått heders titeln Master of Art. Jag har nämligen gjort två besök. som jag fruktat för, det ena var hos tandläkaren och det andra hos – kungen! Båda avlöpte väl. ja så väl att jag i detta nu är ganska lycklig!

Fru Ernberg som under sitt Stockholmsbesök tagit in på Årstaklubbens hotell, där hon älskvärt tar emot St.T:s medarbetare, hör till de svenskor som hedrat det svenska namnet i USA. På en hederslista som i fjol kungjordes i de amerikanska tidningarna och där de femtio förnämsta amerikanskorna stodo nämnda, bland dem Jane Adams och Mrs Chapman Catt, stod också Mrs Anna Ernberg. Hon är dessutom hedersöverste vid guvernörens i Kentucky armé. Det ligger inte för fru Ernberg att göra propaganda för sin egen person, men under samtalets gång krypa dessa fakta fram:

Fru E. kom till Amerika för 33 år sedan, och under de sista 20 åren har hon inte talat ett ord svenska. Nu har hon under fyra månader haft en välbehövlig semester från sin skola, och den tiden har gjort henne hemmastadd med barndomsspråket igen. I synnerhet som viljan varit god!

Hon var tidigt intresserad av konstvävning, och eftersom det behövdes, att hon hjälpte till med familjens försörjning efter flyttningen till Amerika, föll det sig naturligt att hon började väva. Hon hade en ateljé i New York och undervisade även vid en skola. Vid Columbiauniversitetet blev hon lärarinna i handvävnad och föreläste om textilier.

- Den bästa sortens amerikanare voro intresserade, säger fru E. och jag gjorde till min uppgift, att lära dem, att det som var svenskt var också förstklassigt och bra. Jag är en god svensk medborgarinna och därför har jag blivit en god amerikanska, brukar jag säga.

Numera är fru E. bosatt i Kentucky där hon är lärarinna i en kristligt social skola, ett college varifrån eleverna går direkt till universitetet. Där är en lärarstab på 250 personer och 3000 elever. De senares ålder varierar från 16 till 60.

- Nu har det löjlige inträffat att jag, en emigrant, får hjälpa till att göra amerikanskorna mer amerikanska. Bergsbefolkningar kring Kentucky – där finns 5 miljoner människor – är efter sin tid, och lever såsom man gjorde under farfars tidevarv. Man har i deras timrade stugor träffat på gamla intressanta upplagor av klassikerna, grekerna, romarna, man har hittat Shakespeare i originalupplaga, allt detta hos folk som själva inte kunna läsa.
- Skottska och engelska ballader sjungas än den dag, som är, oförfalskade såsom de sjöngos i gamla världen. Engelska forskare och litteraturhistoriker ha kommit för att undersöka fakta och funnit att dessa sånger gått i arv från de ursprungliga emigranterna till deras barn och barnbarn. Hos dem ha de bevarats bättre än i hemlandet!
- Böckerna liksom sångerna har kommit från förfädren, som fört med något av sitt hemlands rika kultur, vilken sedan fallit i glömska. Men viljan är god och det är inte ovanligt att femtio-, sextioåriga analfabeter komma till oss för att lära abc.
- Mitt eget arbete går ut på att återuppliva hemslöjden, som skänker bergstrakternas fat-

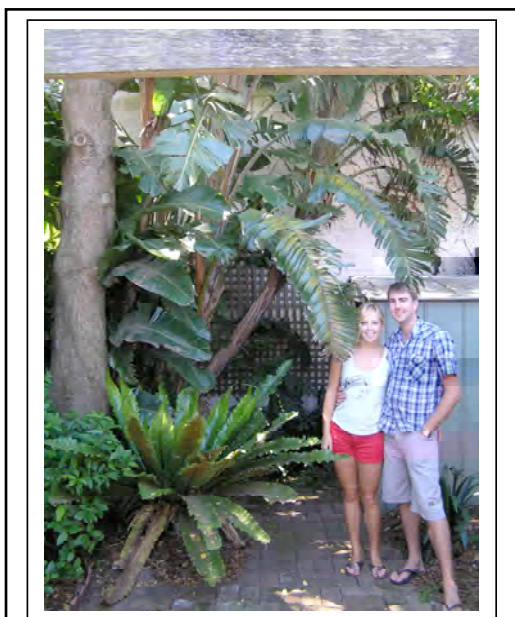
tiga kvinnor dels ett intresse och dels en icke föraktlig utkomst.

- Negerproblemet? Å, i Amerika finns det inget negerproblem, ty där är en självklar sak att negrer inte beblanda sig med vita. ...
- Ungdomen i USA? Nåja en smula mera avancerade än här, men annars käck och hurtig. Fast mer målad.... Och det tycker jag inte om! Ett rent, ungt ansikte, finns det något vackrare, säger fru Ernberg övertygat, och hennes goda intelligenta ögon småle. Men vad ni skaffar er mycket lyx här hemma! Och vad ni lyckligt undgått depressionens spår!
- De dåliga tiderna i Amerika äro sannerligen påtagliga. Allt ni hör därom, även det värsta, är sant!
- Nu jular jag i alla fall i Sverige, närmare bestämt i mitt hemland Skåne, hos en vän som jag inte sett på 40 år. Jag har annars hunnit med att träffa släkt och vänner, samt det svenska kronprinsparet, vars popularitet i Amerika alltjämt är stort. Efter att ha träffat dem förstår jag det gott! Jag har också besökt Näs och andra för mitt yrke intressanta platser och har haft stort utbyte av vistelsen i mitt fosterland. /NADJA

Anna fick genom sonen Otto, g.m. Julia (f Frazier, 1897-?) ett barnbarn, Anne Marie (f 1926 - ?), gift med Tom Carney i Greencastle, och efter dem dottersonen Lee Edvard Carney. Annas måg Axel verkade som advokat i Cincinnati, Ohio. Vi har således inte uttömt alla möjligheter att hitta ännu fler släktingar i USA.

Australien – The Land Down Under

Karin Ernberg emigrerade till Australien 2008

Sam och jag i vår trädgård.

Australien. Surfing, koalor, Ayers Rock. Sydney Opera house, kängurur, Barriärrevet. Associationerna är många när man tänker på the Land Down Under (vem nynnär förresten inte på Men at Works fantastiska sång just nu?). Men hur är det egentligen? Är livsstilen verkligen så relaxed och laid back? Äter australiensare känguru och krokodil till middag varje dag? Ser man underliga djur från köksfönstret?

I juni för två år sen packade jag 20 kg av mitt liv i en väska och for till andra sidan jorden där jag förväntansfullt packade upp i Sydney. Jag hade varit i Australien förut och visste vad jag kunde förvänta mig – som turist. Jag hade varit uppe i Cairns, levt i regnskogen och dykt vid Barriärrevet med mamma, pappa och syster Ernberg. Jag hade rest de 250-nånting milen mellan Sydney och Cairns och sett det mesta av vad Australiens vackra östkust har att erbjuda. Men är livet likadant som immigrant eller är det som det var för Karl Oskar och Kristina i Amerika?

Australien är, som väl de flesta vet, en gammal engelsk koloni, dit straffångar skickades med löfte om ett nytt liv. Många engelska traditioner finns kvar och Englands drottning är fortfarande statsöverhuvud, men Australien har verkligen en egen kultur. Det är mycket utomhusliv, väldigt socialt och laid back. Det märks direkt på den härliga engelska dialekten, som i början kan vara svårförstådd och visar hur lata aussies är – alla ord kortas helst av med ett tillägg av "ie" på slutet, tex breakie (breakfast), footie (football), barbie (barbeque), telie (television) och sen den lite udda arvo för afternoon. Jag har fått höra att det beror på de otaliga flugorna i öknen och att man därför var tvungen att minimera öppnandet av munnen – hur sant det är vet jag inte.

Sam, anledningen till att jag flyttade hit, och jag har nyligen köpt vårt alldeles egna hus här i Sydney med en trädgård för palmer, passionsfruktträd och citron/lime, väldigt roligt och spännande. Det första som slog mig när vi började titta på hus var hur små de alla var. En bredd på 3-4 meter är inte ovanligt (vårt är 4,5 vilket anses som ganska lyxigt). Det känns som att Sydney är en stad som bara råkade bli till, för infrastrukturen är inte särskilt välplanerad. Det finns en liten kompakt citykärna med höghus men annars består stan av trångt ihopklämda små hus (terraces kallas de), vilket gör staden väldigt utspridd över en stor yta. Lägenheter finns men är förhållandevis ovanliga. På samma sätt hängde de inte med i vare sig vägbygget eller kommunaltrafiken. Man måste helst ha bil för att kunna ta sig runt, men eftersom avstånden i Australien är enorma beskattas inte bensinen lika hårt utan ligger på ungefär 7 kr per liter.

85 % av Australiens population bor inom en timme från kusten och på helgerna beger sig alla till stränderna med sin surfbräda. För att passa in har också vi en, men eftersom jag inte kan reglerna för surfing än (lite som reglerna i en skidbacke där man har "väjningsplikt" om man kommer bakifrån och måste hålla ögonen öppna för små treåriga fartraketer) så ger jag mig inte ut när alla andra gör det. Däremot ligger vi gärna på de vita stränderna, med 30+ solskyddsfaktor – en läxa man snabbt lär sig här. Jag måste faktiskt fortfarande nypa mig i armen då och då när vi åker ner till Bondi, en av Sydneys ikoniska stränder, för det är rätt häftigt att bo här. Fast helst åker vi förstås till någon av de mindre stränderna, de som inte turisterna åker till! ("Tourists", tänker vi och jag känner mig lite stolt och viktig över att inte vara en av dem.)

När jag fortfarande var ganska nyflyttad spelade vi golf på en liten golfbana vid kusten. Det

Jag och wallaby på golfbanan (se

hade varit ganska regnigt och var lerigt och svårspelat, men allt det överspeglades av de små ursöta wallabys (liten version av känguru) som skuttade runt på greenen när det var dags att putta. Fylld av glädje att ha sett de små djuren så nära inpå var jag övertygad om att det skulle bli en enkel match att se koalor också. Visserligen har jag sett, ja t.o.m. hållit i dem på zoo, men att se en live vore ändå svårslaget. Två år senare och jag spanar fortfarande. De flesta australiensare har aldrig sett en sitta i eukalyptusträden så mina förhoppningar är små. Lite av en besvikelse. Men det finns platser där de flockas, som vid

Great Ocean Road mellan Melbourne och Adelaide, så jag hoppas ta mig dit en dag. Däremot har jag sett både valar, vackra färgglada fåglar och delfiner en masse (ännu inte lyckats simma med dem). Delfinerna har blivit lite av en vana då de brukar simma bredvid oss när vi är ute och åker båt. I julis när vi var ute och campade med båten stannade vi till vid en landremsa

som gick mellan sjön vi åkte i och havet. Vi gick de hundra metrarna över till andra sidan där rullande sanddyner sträckte sig så långt ögat kunde nå. Vi satte oss och tittade ut över havet när en hel flock delfiner simmade förbi och surfade i vågorna, liksom sköt fram som torpeder i vattnet. Vilken frihet! Men som sagt, koalor i trädgården har vi inte.

Restaurang- och pubkulturen är fantastisk. Varje liten suburb (ibland inte större än några kvarter) har ett stort utbud av mat från världens alla hörn. Där vi bor, i Leichhardt, flyttade alla italienare in på 60-talet och vi har därför bland det bästa det italienska köket kan erbjuda runt hörnet. På samma sätt som vi har lilla Italien finns det Chinatown och portugisiska, libanesiska, indiska, franska och indonesiska kvarter... Det finns tom ett svenskt pizzaställe här i Sydney och en dansk restaurang som serverar smörrebröd. Och inte nog med att varje suburb har sin lilla specialitet, det mesta annat du kan vilja ha är aldrig långt bort liksom tillgången till minst en pub. Pubmaten är som pubmat ska vara, billig och god och består av bangers 'n mash (korv med potatismos), pajer och rejäla köttbitar. Och vilket kött sen, alla styckdelar man kan drömma om och till hälften av kostnaden i Sverige! Det finns pubar som serverar lite finare rätter som hemlagad pasta med oxsvansragu, som fortfarande inte kostar mer än en hundring. Men inte bara pubarna är billiga och det blir lätt en härlig vana att äta ute några gånger per vecka, utan att man blir fattigare. Jag tänkte faktiskt på det häromdan, när vi var ute och åt middag på en lite bättre restaurang att det vi klassar som relativt dyrt här är ungefär minimum för en middag ute i Sverige. En av de bästa sakerna de har på de flesta restauranger är BYO – bring your own. Istället för att köpa vin och öl i restaurangen kan man ta med sig vad man själv behagar, för en tjuga i serveringspris. Fantastiskt!

Svenskar är, som alla vet, galna i sport. Och oj vilka otroliga atleter vi har! Tyvärr känner inte australiensarna till skidsportens alla stjärnor, hockeyvärldens idoler och bandy har de inte ens hört talas om! Ve och fasa. Här är det kricket och rugby som gäller. Och ibland fotboll, om de går vidare från vm-kvalet. Kricket är en underlig sport, med män i vita kostymer som kastar en boll som ska träffas av en herre med ett racket, de springer eventuellt lite mellan två pinnar och sen går de in och dricker "tea", två gånger per dag. Jag har ändå anammat sportkulturen till fullo – har man växt upp med min pappa kan man inte annat än älska sport. Lite irriterande är det ändå att annandag jul, när solen skiner för fullt och det kliar i svensken att springa ut och insupa det vackra vädret innan det försvinner (en vana man inte lätt blir av med, kanske inte så konstigt när man är uppväxt på 20 soltimmar per år) så ska man sitta inne i fem dagar framöver och titta på – just det – kricket.

När mamma var här och hälsade på i november förra året gjorde vi en spännande resa till Australiens mitt, Alice Springs och Ayers Rock. Det var en otrolig upplevelse och vi lärde oss mycket om livet i Australiens outback och urinvånarna aboriginerna. Jag har precis läst färdigt en bok som hon gav mig då, *A Town Like Alice* av Nevil Shute, som handlar om en ung kvinna som kommer till Australien efter andra världskriget och hon hamnar i outbacken. När jag läste den kände jag att jag inte var så äventyrlig ändå, jag flyttade ju bara till andra sidan jorden medan Jane i boken inte bara flyttade till andra sidan utan gjorde det fullt ut genom att flytta till öknen med de enorma cattle stations de har där och en machokultur utan dess like. Och även om resten av Australien inte är som outbacken känns det ändå oväntat att Australien har fått sin första kvinnliga premiärminister, Julia Gillard. Hon har startat sin tjänst i ett rasande (bra) tempo och även om jämställdheten inte är vad den är i Sverige (de har precis genomfört 3 månaders mammaledighet, pappaledighet kan man drömma om; Gillard har ifrågasatts av motståndarpartiet för att inte vara gift med sin partner eftersom detta ger kvinnor mindre trygghet osv) så är det ändå ett steg i rätt riktning. De som jag umgås med är alla stolta över den kvinnliga ledaren. Gillard har precis annonserat val om en månad så nu upplever jag min första australiensiska valkampanj. Det är mycket skryt och smutskastning, med tv-reklamer som belyser hur BRA det egna partiet är och hur DÅLIGT det andra är.

Nu när det är mitt i vintern här i Australien planerar vi en resa till snön, jo det finns snö här, något jag inte trodde var möjligt! Det blir till och med kallt i Sydney. Vi hade +4 en morgon för några veckor sen vilket var köldrekord och även om vi har underbara vinterdagar med sol och temperaturer på 16-18 grader så känns det kallt. Australiensarna tycker nämligen inte det är värt att installera isolering och centralvärme för tre månader av kyla. Hellre frysa än erkänna att det är kallt verkar vara mottot!

Nationalistisk på Australia Day 26/1.

Nä nu ska jag gå och ”Throw another shrimp on the barbie” (se översättning ovan). Svenskar tycker att de är galna i att grilla, men här grillas det till frukost (ägg och bacon), lunch och middag! Och det där med ”shrimp”, det är bara en amerikanisering av en reklam eftersom amerikanerna inte förstod vad ”prawns” var, vilket är det vi äter här.

Livet här är annorlunda på många sätt men ändå precis samma som hemma. Vi njuter av solen, men gör det under ett parasoll istället för att med blundande ögon vända oss mot den. Vi är ute i naturen, men aktar

oss för ormar, spindlar hajar och maneter, inte bara för att vi ogillar dem men för att de är ganska så farliga. Och medan vi äter vad som nog bara kan klassas som udda i andra kulturer såsom kaviar eller messmör på mackan äter australiensare vegemite (överblivna jästresten från ölbryggningen). Inget jag kan rekommendera...

Varma hälsningar, *Karin Ernberg*

Edsbergs slottspark 2009

Lördagen den 29e augusti 2009 träffades släkten för traditionsenlig samvaro, picknick, tipsrunda och bouletturnering i parken Edsbergs slot, Sollentuna. Drygt 20-talet ur släkten hade hörsammat inbjudan och njöt i det härliga sensommarvädret. Här nedan presenteras frågorna i tipsrundan. Den rätta raden kan återfinnas längre fram.

2009 års tipspromenad vid Edsbergs slott.

Frågor:

1. Vilken är Sveriges näst största sjö? 1) Storsjön, X) Mälaren, 2) Vättern.
2. Vilket träslag kan man vira korgar av? 1) Tall, X) Asp, 2) Pil
3. Vilket datum är höstdagjämningen? 1) 15/9, X) omkring 23 september, 2) 1/10.
4. Varifrån är Barak Obamas far? 1) Afrika, X) Hawaii, 2) Japan
5. Vad står OD för? 1) Orphei Drängar, X) politiskt parti, 2) högstämnd lyrisk dikt
6. Vad är ischias? 1) en inflammerad rygg, X) blomma, 2) isbildning
7. Vad är tandem? 1) en cykel för 2 personer, X) tandont, 2) en utmärkelse
8. Var är vattnet bräckt? 1) i Mälaren, X) i Östersjön, 2) i Atlanten
9. Vad menas med slagsida? 1) ett fartygs lutning åt ena sidan, X) en skadad sida på kroppen, 2) en militär term
10. I vilket sammanhang kan ordet cerise användas? 1) allvarlig, X) färg på kläder, 2) mat
11. När levde Caesar? 1) 100-44 f. kr, X) 35-78, 2) 20f.kr.-15 e. kr
12. Vilken är rätt stavning? 1) kolossalt, X) kollosalt, 2) kollossalt
13. Vad heter fästningstornet i havet utanför Karlskrona? 1) Runda tornet, X) Gonnatt, 2) Långe man.

Rätt Rad: se sid 15

Glada vinnare med bl a Hans Øverengen, Jonas Hök, Johan och Gunilla Ernberg, Bengt och Birgitta Ehrenberg, Malin och Ingemar Ernberg.

Ernberg-Ehrenberg vid Blekingska nationen, Lunds universitet fram till 1900

Sammanställt av Jonas Hök

På Kungl.Biblioteket finns boken *Blekingska Nationen 1697-1900, Biografier och genealogiska anteckningar jemte historia*.* Här följer biografi över de totalt sju personerna i släkten som t.o.m. år 1900 varit inskrivna på universitetet. Knuts son, Johan Albert, är omnämnd i Knuts text, men finns inte upptagen (*förmodligen tillhörde hans Skånes nation, född somhan var i Lund. Red anm*) Först lite historia om nationen.

Lunds universitet

Blekingska nationen är i dag en av 13 studentnationer vid Lunds universitet. Antalet medlemmar är 1 400.

Nationen grundades år 1697 då den bröts ut från den Skånska nationen. Den direkta anledningen till detta var att universitetets konsistorium ansåg att Skånska nationen omfattade alltför stor del av studenterna och därför behövde delas upp. Nationens födelsedag är den 13 mars, då nationens förste kurator Lars Feuk kontant betalade den del av Skånska nationens skuld som belöpte på blekingska studenter. Under 1700-talet och början av 1800-talet var nationen relativt stor, framförallt beroende på att kristianstadbör och gotlänningar brukade gå med i nationen.

År 1812 var 73 studenter inskrivna, ett medlemsantal som sedan inte överträffades förrän mot slutet av 1920-talet. Organiserat festliv verkar inte ha startat förrän år 1871, då nationen höll sin första bal. Balen följdes sedan av veckovis återkommande så kallade tisdags-supningar, med sång på programmet. Under första halvan av 1900-talet bestod nationens verksamhet av olika festarrangemang, stipendieutdelning och inskrivning av studenter.

1923: Salomon Knut Peterson inskriven 1838,

son af bundtmakare (*körnsnär*) Johan P. (död 1860) och Gustava Ernberg (död 1865); född i Carlskrona 13 jan 1822; magister ultimus*1844, kollega i Lund 1846; lektor der 1858; afsked 1890; jubeldoktor 1894.

* Av Carl Sjöström 1901.

* I promotionsprocessionen gick den mest framstående först som primus och den näst mest framstående sist som ultimus.

Broder till 2010. – Farbroder till 2212 samt till 2435 och 2445. De yngre generationerna af släkten, som är framställd i Sv. Slägtkalender, 2. 234, kalla sig *Ernberg* eller *Ehrenberg*. Gift 1864 med Hedvig Emilia Charlotta Bäckström (f. 1839 d. 1892). – Son: Johan Albert Ernberg (f. 1872); stud. Lund 1890; jur. kand.).

2010: Eugène Ludvig Oscar Peterson inskriven 1845,

broder till 1923; född. i Carlskrona 31 aug. 1827; kameralexamen våren 1847; jur. examen 1852, länsnotarie i Blekinge län 30 mars 1855; rådman i Carlskrona 4 mars 1857; afsked från förra tjensten 7 jan. 1858; tillika magistratssekreterare 1866, R. V. O. 1879; död i Carlskrona 15 jan. 1898.

God studentsångare i Lund, deltog han sedan i Carlskrona länge i musiksällskapets sångöfningar. Åren 1874-85 förestod han sammanlagd 8 _ år borgmästaretjensten, men förbigicks, då den blef ledig. Gift 1858 med Mathilda Christina Humble (f. 1837), syster till 2079. – Söner: Ivar Ernberg (konst. revisionssekreterare), Jarl Ernberg (assessor) och Johan Harald Ernberg (2424).

2079: Julius Lorentz Humble inskriven 1852,

son af handlanden Carl Christoffer Humble (d. 1853) och Juliana Ljungberg; född i Carlskrona 16 juli 1835; gick i skolan der; magister 1862; lektor i lefvande språk vid högre lärarinneseminariet i Stockholm 1866, rektor der 1879-89. R. N. O. 1884.

Nationens notarie 1858. Deltog å dansk sida i dansktyska kriget 1864. Fadren (född i Bolmsö i Småland 1796) var son af inspektoren å Stora Hof Christoffer Humble, som var son af byskolmästaren Lorentz Humble. (Se vidare 508.) Gift 1868 med Ines Alexia Catharina Berlin (f. 1842), dotter af generaldirektören Nils Johan Berlin. Svåger med 2010.

2212: Johan Otto Peterson-Ernberg inskriven 1865,

nu Ernberg, son af handlanden Robert Peterson (d. 1887) och Emma Olsen; f. i Carlskrona 4 april 1847; dimitterad ** från Carlskrona; juris. kand. 1872; vice häradshöfding 1874; akademisekreterare 1887; R. V. O. 1897. Han var nationens kurator 1873 och dess hedersledamot 1883. – Brorson till 1923.

2424: Johan Harald Ernberg inskriven 1892,

född i Augerum 16 aug. 1874; dimitterad från Carlskrona; med. fil. examen 15 sept. 1893; med. kand. i Stockholm 11 sept. 1897; studerar vid Carolinska institutet i Stockholm.

2435: Nils Gustaf Ehrenberg inskriven 1895,

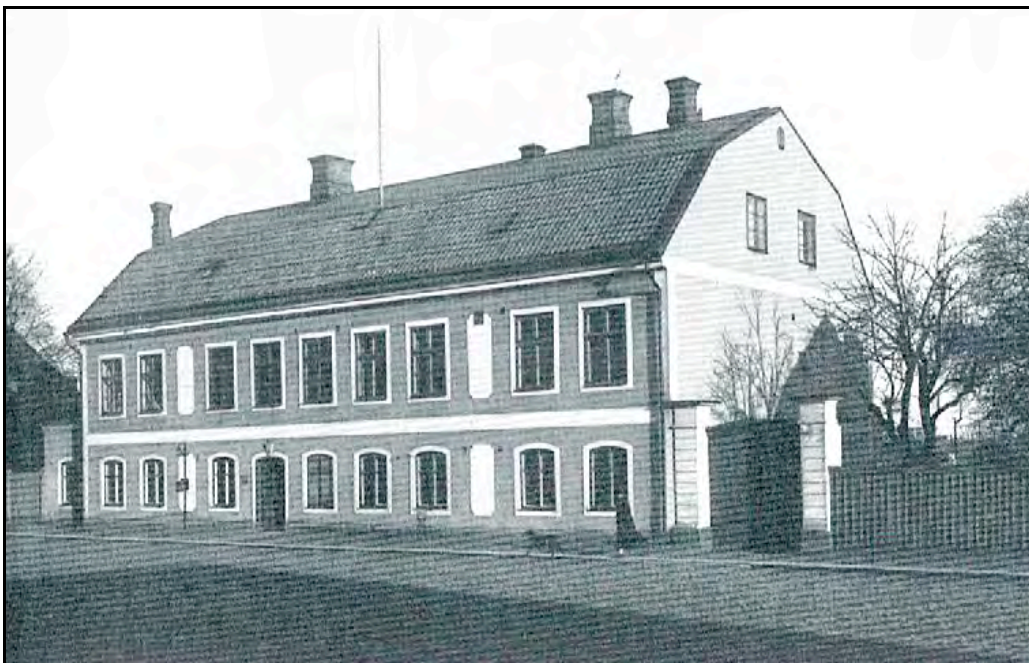
son af konsuln Gustaf Peterson och Anna Helena Cecilia Berlin; född i Carlskrona 28 aug. 1875; dimitterad från Carlskrona 1893; elev vid Alnarps lantbruksinstitut 1894 och tog examen der 1896; eger Vedeby i Blekinge. Broder till 2445. – Brorson till 1823.

2445: Lennart Ehrenberg inskriven 1897,

broder till 2435; född i Carlskrona 9 juni 1878; dimitterad från Carlskrona 1896; med. fil. examen 1898; e.o. amanuens vid patologiska anatomiska institutionen 1900.

Hantverkargården i Karlskrona har ägts av Viktor Peterson

Av Jonas Hök

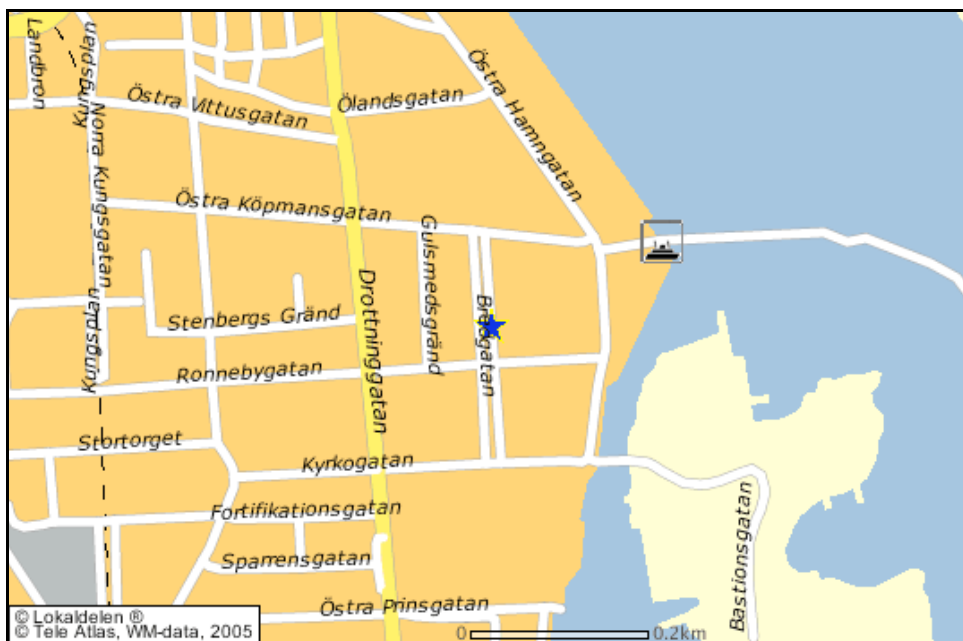

Elva syskon har satt sina spår i Karlskrona. Släkten styrde och ställde som köpmän, entreprenörer och fastighetsägare och besatt flera förtroendeposter. Robert startade en järnhandel. Gustav var stadens starke man, grundaren av firman Ernberg & Co och konsul för Nederländerna. Han muddrade hamnen, tog initiativ till stadens gatubelysning och tillkomsten av ett fattigvårdshus. Ludvig slutade sin karriär som rådman och tillförordnad borgmästare i staden.

Victor var bland annat tysk konsul. Han var ägare till Hantverksgården i Karlskrona under perioden 1867-1891. Sven-Öjvind Swahn skrev 1965 i boken *Adel, präster, borgare* om

** Dimittera = ”låta gå”, entledigad från Karlskrona läroverk till den högre undervisningen i Lund.

Hantverksgården på Bredgatan 12. Om denna fastighet har följande sammanfattats ur Genealogisk Tidskrift på KB.)

År 1790 ödelades så gott som hela Karlskrona av en vådaeld som ödelade gårdarna utmed Bredgatan. Gatan gör verkligen skäl för sitt namn, och ännu bredare och ödligare såg den ut tidigare, innan den nuvarande planteringen kom till. Före byggandet av den stora sjömanskasernen vid kyrkogatan fortsatte Bredgatan ned till Kungsbron, och det kan ju vara tänkbart, att gatans ovanliga bredd motiveras av, att man ville ha möjlighet att snabbt kunna transportera trupper och krigsmateriel mellan kofferdihamnen och örlogshamnen. I vilket fall som helst räknades denna stadsdelen och gatan för att vara bland stadens mest gynnade, när det gällde den första bebyggelsen vid stadens anläggning år 1680. Här fanns inga höga berg och djupa dalar som fordrade utfyllnader eller sprängningar för gators planering. Mot öster sluttade marken sakta och jämt ned till kanalen, skiljde Trossön från Stumholmen.

Redan tidigt anlades här också ett skeppsvarv, eftersom det var lätt att arrangera stapelbäddarna på liden ner mot sundet. I kvarteret där Hantverkargården ligger, fick tomterna stora arealer och närheten till sjön och lättheten att där erhålla lastbryggor gjorde att bland de första åtta tomtägarna de flesta tillhörde köpmannagården. Endast två hantverksmästare finns i den äldsta tomtägarförteckningen, nämligen tunnbindarmästaren Anders Kock och en mjölnare som hade sin kvarn alldeles här intill. Från köpmannagatan och söderut ledde en återvändsgränd till mitten av kvarteret och öster om denna låg tre stora packhus. Den enda genomgående tomten, som löpte från Bredgatan och ända till stranden, var Hantverkargårdens tomt. Den mätte längd över 180 alnar och hade en bredd vid gatan av 43 alnar, medan strandgränsen var över 67 alnar lång. Vem som var den förste bebyggaren på denna stora tomt står ej att finna, men i början av 1700-talet inköptes gården av amiralitetspredikanten Johan Pettersson, som i slutet av år 1709 utnämndes till superintendent i Karlskrona.

Superintendent Pettersson var född år 1655 och han dog i Karlskrona år 1717. Vid hans död ärvdes huset av hans änka, som vid den stora tomtöversynen 1718 står antecknad som gårdens ägare. Dessa båda första kända ägare till Hantverkargården vid Bredgatan var nog ett rätt intressant par. Som den högste vårdaren av de kyrkliga ärendena i Karlskrona och med nästan biskoplig befogenhet, spelade superintendent Pettersson en synnerligen betydelsefull roll i örlogsstaden. När det var fråga om hans utnämning till ämbetet motarbetades han livligt av stadens hantverkare, som helst ville se en annan medsökande som kyrkoherde i stadsförsamlingen. Tack vare bistånd från amiralitets sida erhöll emellertid Pettersson fullmakten, vilket i sin tur, enligt kontraktsprostens redogörelse för valet ”förorsakade hos

stadsförsamlingens ledamöter ett otroligt morrande, dels för hans person dels förnämligast för hans hustrus liderliga och fördömliga leverne, så man fruktar innan nådeårets* slut något lärar spörjas.”

Vad prosten kan ha menat med dessa ord är svårt att säga. Tänkas kan dock, att det ligger någon sanning i det rykte, som hundra år senare nedskrevs av mässingslagaregesällen Jonas Wiséen, författare till en av de tidigaste skildringarna från Karlskrona. Han berättar nämligen i sin skrift, att superintendenten Pettersson gärna gynnade bönhasarna inom skraddaryrket, och då detta föranledde, att hon kom i spänt förhållande till stadens skraddarmästare, aktade dessa inte för rov att utsprida ryktet om henne, att hon stod i förbund med ”den lede”. Wiséen berättar sålunda, att en gång då hon inte kunde få sina kläder sydda på vanligt sätt, så hjälptes hon av mörkrets furste, som i en skraddares skepnad sydde henne den åstundade högtidsklänningen. Detta kan ju möjligen anföras som belegg för att hon på ett eller annat sätt skaffat sig dåligt rykte bland sina församlingsbor. Annars tiger källorna om både hennes och superintendentens privatliv.

Som människa var Johan Pettersson utan tvivel, som Herdaminnet skriver, ”egenkär och kitslig”, varjämte han gärna ställde sig i tvist med sina ämbetsbröder, i alla synnerlighet då den tyska församlingens kyrkoherde, vars församlingsmedlemmar till största delen bestod av hantverksfamiljer. Tillsammans med sin hustru Sofia Engelholm hade han två barn, en dotter och en son, vilka båda hade Hantverksgården vid Bredgatan till barndomshem. Sonen Nils blev amiralitetskassör, och av allt att döma blev han efter sin moder ägare till fädernegården. Han avled 1759. Hans son, översten vid Arméns flotta, Carl Reinhold Petersen, som återgått till den danska stavningen av namnet, blev adlad under namnet Rosensvärd¹ och stamfader för denna i Karlskrona välkända ätt.

När Hantverksgården gick ur den Petterssonska släkten går ej att få belegg för, men nästa namn, som tomtböckerna upptar som ägare till den gamla gården, är köpmannen Benedikt Brodersson, som står i 1759 års tomtbok. Under hans tid synes tomtens östligaste del ha byggts med packhus och andra bodar i likhet med de övriga köpmansgårdarna inom kvarteret. Efter honom köptes gården av köpmannen Nils Lunde, som i sin tur sålde den till landskamreraren Johan Gabriel Sylvander. Denne var gift med Eva Elisabeth Molin, och i deras äktenskap föddes i gården vid Bredgatan den sedan så berömde ämbetsmannen Josua Sylvander,² som 1811 blev tillförordnad landshövding i Halland och sedan gjorde en glänsande karriär, adlades och utnämndes till friherre. Efter Johan Gabriel Sylvanders bortgång köptes Hantverksgården av brukspatronen Per Gustaf Philgardt, son till den i Karlskrona stadshistoria bekante borgmästaren och storköpmannen Paul Philgardt, som i sin meritförteckning år 1762 bland annat skrev, att han då ”i femton år varit den högste skattedragaren i Karlskrona.”

Per Gustaf Philgardt ägde och brukade Lessebo järn- och pappersbruk,³ vilka han fått i arv efter sin fader år 1771. Han förde ett stort hus i Karlskrona, och då Karl XIII som hertig och flottans storamiral vid början av kriget år 1788 vistades i Karlskrona vid örlogsflottans utrustning, tog han logi i Hantverkargården vid Bredgatan, dit han kunde färdas även med slup, eftersom gården hade en god sjöbrygga. Bruksägare Philgardt var en trevlig och munter herre, och under hans dagar fördes ett stort och dyrbart hus i hemmet vid Bredgatan. Amiral Carl Tersmeden⁴ berättar i sina memoarer, att när kriget mot ryssarna såg som mörkast ut, och danska flottan hotade att anfälla Karlskrona, så utgick befallning att kvinnor och barn skulle lämna staden och begiva sig inåt landet. Tersmeden själv for omkring till societetens damer och uppmanade dem till lugn och besinning, men hade knappast, säger han, lyckats i sitt uppsåt om han inte fått hjälp av Philgardt ”som med sin vanliga muntra min föreställde fruarnas flykt som en komedi.”

* När en präst gick hädan hade änkan rätt att bo kvar i prästgården i ett år, ”nådeåret”. Om hon inte blev omgift med efterträdaren, ”konserverade änkan” som termen löd, så tvingades hon efter årets utgång dock flytta.

Hertig Karl (sedermera XIII) hade logi Hantverkargården

I slutet av november kom sedan svenska flottan åter till Karlskrona, men då hade redan "kolonin" i Lessebo upplösts, och i Karlskrona var åter allt på den gamla foten. Den 28 november lämnade hertigen och storamiralen sitt fartyg och gick i land. Från kungsbron till den gamla Hantverkargården vid Bredgatan, där hertigen alltjämt hade sitt logi, hade timmermansstaten samt en del båtsmän under befäl av en amiralitetskapten format häck, eller "haj" som man då brukade säga. När hertigen ett par timmar senare skulle fara till middag hos amiral Ehrensvärd, var hela Bredgatan fullpackad med rojalistiska karlskronabor, vilka alla ville se och betyga hertigen sin vörnd. När han utanför porten stigit in i vagnen, rusade "de bäst klädda" hantverkarna och stadens timmermän fram och spände från hästarna och drog sedan vagnen själva "under de tusentals åskådarnas fröjderop."

År 1791 avled brukspatron Per Gustaf Philgardt, och året innan haddehan fått se hela sin gård vid Bredgatan ödeläggas av den fruktansvärda våldelden, som i junimånaden 1790 förstörde så gott som hela Karlskrona. I det längsta hade Bredgatans bebyggare hoppats, att den breda gatan skulle förskona dem från det eldhav, som från sydväst svepte fram över staden och på endast några timmar hunnit från Amiralitetsgatan ned till Kalvhagen, Men så kastade vinden om och med förfärande hastighet spred den sig nerifrån över Köpmangatan och in i kvarteret vid Bredgatan, där samtliga våningshus och ekonomibyggnader skövlades. Vid detta hemska tillfälle hade Philgardt i sitt hushåll mantalsskrivna 13 personer.

Hur pass illa elden förstörde de Philgardtska gårdens mangårdsbyggnad vet man inte, men troligt är, att den åtminstone fick hela övervåningen avbränd. Huset hade troligare av Philgardt utökats mot norr, när han inköpte en del av den där liggande granngården, och förmodligen återuppförde han sitt hus på den gamla och kraftiga stengrunden, som utan tvivel hade motstått eldens framfart. Vid nybyggandet var det antagligen dåvarande stadsarkitekten P. Göransson, som svarade för arbetet, åtminstone påminner den nuvarande byggnaden osökt om andra hus i Karlskrona utförda samtidigt och med Göransson som arkitekt, t.ex. gamla Läroverksbyggnaden, Bergquistska gården vid Borgmästargatan, Nordbeckska gården vid Ronnebygatan och flera andra. Det var den då allenarådande gustavianska stilen och smakriktningen, som nu gjorde sig gällande. Till skillnad från barocktidens uppåtsträvande arkitektur betonades nu i all synnerhet horisontallinjerna, varjämte den tidigare så vanliga rusticeringen av hörn och pilastrar undveks. Taken, som under den karolinska byggnadsperioden antingen fått sadeltakskonstruktion eller byggts som säteritak, fick nu i allmänhet mansardtak med en ganska trubbig brytningslinje.

Om Per Gustaf Philgardt någonsin fick se sin nya gård resa sig ur gruset efter eldsvådan, vet man inte. Han avled som sagt redan 1791, och då torde knappast huset ha stått färdigt. Vid hans död såldes egendomen till köpman Sven Johan Wahlgren, som väl var den som fick svara för husets slutliga iordningsställande. I vilket fall som helst är Hantverksgården vid

Bredgatan alltså en av de vackraste 1700-talsgårdarna i Karlskrona. Huset är uppfört av sten i två våningar samt har boningsrum även på vindsvåningens gavlar. I norr inåt gården en finns större flygel. Fasadens ingång ligger inte i husets mittaxel utan något nordligare. Den inbyggda trappan upp till den egentliga bostadsvåningen är skickligt gjord och tydligen med tanke på stor representation. Den mera primitivt upplagda rumsindelningen i nedervåningen åter tyder på att denna till största delen kvarstår från den äldre och i flera repriser uppförda byggnaden med anor från stadens anläggningsår. En hel del av inredningsdetaljerna i Hantverkarhusets bottenvåning tyder också på att de är äldre än från 1790.

Köpman Sven Johan Wahlgren, som 1791 köpte gården vid Bredgatan av Philgardts arvingar, innehade den endast ett fåtal år. Tyvärr innehåller ej stadens lagfartsböcker årtalet, då han sålde gården till majoren Fåhraeus, men förmodligen skedde köpet något av de första åren på det nya seklet. Major Fåhraeus synes av allt att döma ha varit en burgen officer, och under hans ägartid genomgick Hantverksgården en synnerligen omfattande renovering. Dessutom tillköpte han den stora tomten nr 63 utmed Ronnebygatan och införlivade denna som trädgård till Hantverksgården. Denna tomt, som vid stadens anläggning bebyggdes av amiralitetskaptenen Heyjonk, delades rätt snart under 1700-talet i trenne mindre tomter, vilka samtliga vid stadsbranden var bebyggda med bostadshus. Efter branden torde de endast ha bebyggts med packhus och ägdes då av Teodor Thormark med undantag för den östligaste tomtdelen, som hade köpmannen Anders Balck till ägare. Samtliga dessa tomtdelar inköptes nu av major Fåhraeus och slogs samman med hans tomt vid Bredgatan.

Efter major Fåhraeus blev grosshandlare Johan Anders Lidstrand ägare till de båda tomterna, och under hans tid uppfördes en del ekonomibyggnader och packhus utmed Stumholmskanalen, där strandlinjen förflyttats rätt långt österut genom utfyllnader.

Grosshandlare Lidstrand var en av förgrundsfigurerna i sin tids Karlskrona och en affärsman av stora mått. Han var född i Göteborg år 1799 och dog 7 okt 1867. Hans hustru och tre barn sålde gården till tyske konsuln och köpmannen Victor Ingemar Peterson. Konsul Peterson var född i Karlskrona och son till buntmakare* Johan Peterson, som år 1847 valdes till fullmäktig i dess första fullmäktigupsättning och under en lång period var denna förenings vise ordförande. Buntmakare Petersons hustru var född Ernberg, och hennes namn upptogs sedan som släktnamn av de yngre generationerna av vilka dock en gren skriver sig Ehrenberg.

Konsul Victor Peterson kom tidigt i affärlära och blev med tiden kompanjon i broderns firma Gustaf Ernberg & Co, i vilken ställning han förblev till sin död, varjämte han var affärsombud på platsen för Göteborgsfirman Carnegie & Co.⁵ I källarvåningen i sitt hus vid Bredgatan förvarade också konsul Peterson stora lager av Carnegies Porter, en dryck som på den tiden kanske mer än nu skattades synnerligen högt. Konsul Peterson var som affärsman känd för stor skicklighet och driftighet. År 1881 utnämndes han till tysk konsul och dekorerades år 1890 med riddartecknet av Franz Joseph-orden.⁶ Han dog den 20 maj 1891, och i hans dödsruna skrives bland annat: "Godhjärtad och ömsint mot mindre bemedlade medmänniskor kan han sägas ha varit outtröttlig i hjälpsamhet, och har lämnat i detta avseende efter sig ett stort tomrum, till saknad för dem, som kände Viktor!"

Efter konsul Peterson blev fabrikören Gustaf Andersson ägare till Hantverksgården och den stora tomten på Ronnebygatan. År 1891 lagfor Andersson sitt köp av Hantverksgården, samma år för övrigt som han valdes till ordförande i Karlskrona Fabriks- och hantverksförening, och år 1900 överlät han köpet på AB Karlskrona Nya Galvaniseringsfabrik.⁷ Till fabriksområde avskar han tomtens östra delar vid stranden, men den stora trädgårdstomten mot Ronnebygatan tillhörde alltså Hantverksgården vid Bredgatan, när denna efter Anderssons

* Körsnär

död såldes till fabrikör Anton Ruben, av vilken Karlskrona Fabriks- och hantverksförening sedan förvärvade fastigheten.

Förvärvandet av den egna gården var kanske den mest betydelsefulla milstolpen i föreningens verksamhet. Lokalerna en trappa upp hade under flera år disponerats av Flottans Underofficerskorporalförening, och så snart hantverkarna själva fick överta gården, underkastades rummen en grundlig restaurering och år 1919 firades invigningen genom en värdig högtidlighet.

I år är det 150 år sedan vår anfader Johan Peterson i Karlskrona avled. Hans yngste son Isac avled för 130 år sedan.

Utdrag ur arkiven (SCB) av Jonas Hök:

Johan Peterson

”Död: 31 Januari 1860: Johan Peterson, Körsnär. Ålder vid döden: 75 år 2 mån 9 dagar. Gift. Dödsorsak enligt läkare: Ålderdom.”

Isac Peterson

“Död 24 aug 1880: Petersson, Isak Leopold. Grosshandlande. Ålder vid döden: 49 år 4 mån 7 dagar. Gift. Dödsorsak enligt läkare: Sjukdom i urinblåsan. Blödning.”

Släktmötet i Småland 2002

Dags att betala MEDLEMSAVGIFT för 2009 – 2011 *(om Du inte redan gjort det?)*

Medlemsavgiften garanterar information från föreningen. Endast genom att betala medlemsavgiften får du tillgång till kod för att kunna titta på exklusivt material på hemsidan (endast för medlemmar).

Medlemsavgiften till släktföreningen är facila 50:-/år.
Du kan också betala 150:- för en tre-års period, 2009-2011.
En avgift/hushåll.

Postgiro nummer 484 72 55-9, Ernberg-Ehrenbergiska släktföreningen.

För frågor om medlemskap och avgifter kontakta kassören Annika Alm-Ekman.

Hennes telefonnummer är 08/6533090, e-post adress annika.alm@allt2.se.

Adress: Fleminggatan 56, 112 45 Stockholm

Boule-tävling 2006

Rätt Rad tipspromenad Edsberg 2009: 1. 2, 2. 2, 3. X, 4. 1, 5. 1, 6. 1, 7. 1, 8. 1, 9. 1, 10. X, 11. 1, 12. 1, 13. X.

Uppgifter till ADRESSREGISTER, SLÄKTREGISTER/SLÄKTTAVLOR

E-post adress:.....

Adressändring:

Namn:.....Adress (ev ny):.....

Postnr:.....Ort:.....

Land:.....Telefonnr (hem):.....

Ev övriga tel nr (fax-nr, arbete, landet osv):.....

0 Namn och adress till släktingar som borde få kallelse , Släktkurir m m (och sannolikt inte fått så):

0 Ifylles av mor- eller farföräldrar, föräldrar eller omtänksamma syskon, kusiner eller dylikt. Namn, födelsedatum och föräldrar, **nyfödda 2008 -**, som jag känner till:

Sänd denna sida till adress: Ernberg-Ehrenbergska släktföreningen, attn:Ingemar Ernberg, Smultrongränd 18, 18245 Enebyberg. Tel: 08/7688825. Fax: 08/7688825. ingemar.ernberg@ki.se